

בכל התקופות עסקו אנשי הצמרת בר'גול ובהונאה על־חשבון עמ'הם

מקיאווירי
1904 אינפורמצייה

קאזנובה
מלשין

בומארשה
איש קשר

מאדם דה־פומפדור
ראש רשת

המפוטרים בטי"א

(המשך מעמוד 31)
פשוט לא חידשו איתו את החוזה. מאחר שכרגע לא נמצא לו תפקיד הולם. הוא משוכנע. ומקוה כי ברגע שיימצא לו תפקיד. הוא ייקרא שנית לשורות התיאטרון. בינתיים נשאר השחקן הוותיק מחוסר עבודה. וקשה להתעלם מן העלבון הניכר בדבריו כשהוא משוחח על הנושא.

מי שטוב — ימשיך לשחק

מפורסם ביותר מבין המפוטרים הוא, ללא ספק, השחקן יעקב בן־סירא. חבר תיק ברביעיית מועדון התיאטרון. ושחקן הבימה בשנתיים האחרונות. יעב"ס קלה. שלגבי שחקן במעמד עניין הפיטורין הוא הרבה יותר מאשר פגיעה אישית גרידא. מנסה לצאת מהעניין ב־כבוד.

אמר יענקל'ה: „בשקבלו אותי לתיאטרון, אף אחד לא שאל אותי שאלות. אז למה שאלים כעת? לא פיטרו אותי. גמרתי חוזה. וזהו. יש לי מקום־עבודה אצל המפיק יעקב אגמון. וממילא קשה היה לי לעבוד בשני המקומות. כך שאני בעצם מרוצה. מה אני יכול לעשות? אמרו לי שאין תפקיד בשבילי בעונה הבאה, אז אין. מה יש פה להיפגע?

„אני עובד. אני שחקן ידוע. נהניתי בתיאטרון. וזהו. לא נשארתי מחוסר עבודה. אני עובד כעת עם הרביעייה על הצגה חדשה. לא מעניין אותי כל ההתמרמרות. אני מעל לזה. פשוט גמרתי חוזה. ולא חידשו לי אותו. אני לא רואה בזה פיטורין. ואני גם לא מבין את ה־צעירים שנבהלים. מי שטוב — ימשיך לשחק. אין להם מה לדאוג. לי כל העסק לא־נעים. ומאד מבין.“

יוסי יורעאלי, המנהל האמנותי החדש של התיאטרון, שבאופן רישמי עדיין לא נכנס לתפקידו. ער לתגובות ולבעיות הר אישיות שעוררו מיכתבי־הפיטורין אצל השחקנים. אמר יורעאלי:

„לא פיטרו איש, אך לא חידשו חוזה עם אנשים. זה לא היה קל. אבל כל ניתוח מכאיב. נועצתי בצוות אמנותי. שכלל את במאי־הבית. אך אני הייתי הפוסק היחיד. אני מכיר כל אחד מהשחקנים שהחוזה עימם לא חודש. ראיתי אותם בעבודתם. עם חלקם עבדתי באופן אישי.“

„לדעתי ולדעת הצוות שאיתו התייעצתי אין להם מקום בהבימה בעונה הבאה. במקום אותם שחקנים קיבלתי עשרה שחקנים צעירים. שאני מקווה שמבחינת איכות המשחק שיש בהם יתרמו לתיאטרון יותר מכפי שתרמו האנשים שבמקומם הם באים.“

מה שחשוב הוא שהדברים נעשו מתוך חישובים מורכבים מאד. בכאבל־ב, אומנם, אך מתוך חישוב ברור של מה יותר טוב. אני יודע שהם ממורמרים. אך אני מבטיח שהשחקנים שנבחרו במקומם טובים יותר.“

הכל —

חוץ מיושר

בינתיים מופיעות הרוחות בתיאטרון הלאומי לסעור. כשהשחקנים המפורסמים מלא־טענות לא רק כלפי המנהל האמנותי, אלא גם כלפי השחקנים הוותיקים והקבועים של הבימה. שאיתם קשור במשך שנות עבודתם יחסי ריעות ועבודה. אמר רפי גולדווסר: „לא נעים להם לפגוש אותי בפרוודור. אף אחד מהם לא הקים קול צעקה. ולא שאל למה. אנשים שהביעו את הערכתם על עבודתי מחייכים אלי בהבנה, אך חוץ מזה לא עושים כלום.“

רעידה־השחקנים בהבימה אינו שווה פרויט! אם אני אחזור לתיאטרון הזה, אני לא אשלם לוועד. הוא לא עושה שום דבר למען השחקנים, הוא פיקטיבי כימעט כמו ההסתדרות.“

חמשיך טובי: „בהבימה יש קליקות של שחקנים. כל אחד דואג לקליקה שלו. מה שמעניין את הוותיקים הוא לאיזה סקטור יצמידו את המשכורת שלהם. לא מעניין אותם איר אני אכיל את הילדים שלי בחודש הבא. איות מין דבר זה? מפטרים בן־אדם ולא מדברים איתו? „דבר אחד אני יכול להגיד: המנהל האמנותי הקודם, שימרון פינקל, אולי לא היה מנהל טוב, אבל אדם ישר הוא היה. אמר הכל בפרצוף. וזה אני לא יכול להגיד על יוסי יורעאלי.“

אלוהים וטיבור רוזנבוים

לפני כחודשיים טיפון מניו־יורק רב בעל שם עולמי, אל טיבור רוזנבוים. טיבור היה אחד התורמים הגדולים לישיבות של הרב, והכירו היטב. לאחר חילופי הברכות שאל הרב את טיבור מה הוא יכול לעשות למענו. טיבור נאנח ואמר כי במצבו, גם לקדוש־ברוך־הוא אין סיכוי לעזור. הרב ה־אמריקאי לא ויתר, וחמשיך לשאול שמה יש מישחו המפריע לטיבור. טיבור אישר כי אילו היה נפטר ממנהלו הגרמני החדש של „הבנק המחזוי של הסן“, היו העניינים מסתדרים טוב יותר (הכוונה למנהל השלישי של בנק, אחרי הדחתו של ויליאם האנקל, ידידו של טיבור שהכניס לבוץ את הבנק שלו וקנה שלוש ממניות הבנק של טיבור).

הרב אמר לטיבור כי אל לו להתיימש מעזרת חסם. כעבור שבועיים בדיוק נפטר אותו מנהל. שלושה אנשי־עסקים ישראליים נמצאו בחדרו של טיבור בחברת „חלוסי“, ברחוב קוראטרי ב־נבנה, כאשר התקיימה שיחת־הטלפון הזו, ועל מות מנהל דווח בהרחבה בעיתונות הגרמנית.

אין לדעת אם אכן טיבור נעזר גם באלוהים בעיסקותיו. שכן, יראת־השמיים של טיבור היא דבר מיוחד־במינו. הוא הפסיד 2 מיליון פרנקים על החזקת מסיעדה כשרה בעיר, תורם מיליונים לצרכי דת, אולם בטוסו באווירון לעסקיו הוא טס גם בשבת, אך מניח בקבוקי־מיתת כיסאיו... שכן, המידרש מתיר נסיעה גם בשבת, אם נוסעים על המים...

(המשך מעמוד 17)

ריית רומא. שאשתו היא כתבת מעריב באיטליה טוליה ובי „עדה לוצ'אני“.

הגוף המגלה את ההתנגדות הקשה ביותר הוא המפלגה הקומוניסטית האיטלית. הרואה בקונו־הקרקעות כנופיה של ספסר־קרקע. טיבור חשב להתגבר על הבעיה על־ידי שיחוד חברי־הירייה ופר למנט קומוניסטים, ועל־ידי קבלת התמריכה של הסוציאלי־דמוקראטים האיטלקיים והסוציאליסטים של פיטרו נני.

לשם כך פעל בשני מישורים: האחד, הכנסת ההסתדרות בשותפה לעיסקה, כדי שזו תדחיק על־המיפלגה הסוציאליסטית של איטליה. בישל בשבועיים אף נשעה מי־ישראל אהוד אבריאלי, מי שהיה בעבר שגריר ישראל באיטליה, בי ניסיון להשפיע על המפלגות שם והעביר רישיון־בנייה. אבריאלי מקורב ביותר לראשי „סולל בונה“, ומשק ההסתדרות, ולא היה יוצא מישראל בלי חתערבותם.

המישור השני היה השפעה על ראשי המפלגה הסוציאלי־דמוקראטית הגרמנית, כי ישפיעו על חבריהם האיטלקיים לתת רישיון־בנייה כזה. זה היה אחד הגורמים העיקריים להכנסת הבנק המחזוי של הסן כשותף לבנק של רוזנבוים, בשליש המגריות. מנכ"ל הבנק של הסן, ויליאם האנקל, היה צריך להשפיע על רעיו האיטלקיים בכיוון הרצוי.

כדי עיסקת כניסת „הבנק של הסן“ כשותף אצל טיבור עוד ת־היה לכותרת, שכן וראי כי ניסיון דח ענייני שותף גדולים ביותר, ורמזים ברורים לכך נתן טיבור עצי מו כשיחות בע־פה.

„סולל בונה“

ברומא

על פה פנים: צבי רכטר גויס אף הוא לחזלת טיבור, בכמה צורות. ה־

איך להפסיד כשכולם מרוויחים

בתחילת שנת 1974 סייע מיכאל צור לחברת הנפט שהוא ניהל, „מטרה“, להרוויח 40 מיליון דולר תוך חודשיים. צור, שהיה יושב־ראש מועצת המנהלים של בתי־הזיקוק, הקים באירופה חברה בשם „מטרה“, שנוחלה על־ידי יוסף יריב. המשקיעים בחברה היו בתי־הזיקוק קבוצת אנשי־נפט אירופאיים. בתחילת 1974 חזה צור את עליית מחירי הנפט, לווה מרוזנבוים כמה מיליוני דולרים, קנה נפט במחיר של 2-3 דולר החבית. כעבור חודשים אחדים החלה ההתייקרות הגדולה, והנפט נמכר ב־11 דולר החבית, הותיר לבעליו 40 מיליון דולר רווח.

טיבור, שדרכו עברה העיסקה, רצה גם הוא לעשות רווח כזה, שהיה פותח לו את כל הבעיות של הפסדיו הכבדים ברומא. בסוף 1974 נודע לו כי ד"ר צבי דינשטיין, הממונה על הדלק בישראל ויועץ הממשלה לנפט, מתכוון לקנות 2 מיליון טונות נפט, במחיר־השיא של אותה תקופה, 17 דולר החבית (בטונה נפט יש 7 חביות). דינשטיין לא היתה ברידה: אותה עת נגמר החוזה של ישראל עם הגוף המוכר, שהמשיך למכור לישראל במחיר חישן של 2 דולר החבית, למרות שהמחירים היו 17 דולר בשוק. עתה היה על ישראל לחדש את החוזה למי מחירי השוק — כתנאי החוזה.

המוכר קיווה כי ישראל לא תחדש את החוזה בגלל המחיר הגבוה, כדי שיוכל לחשתחרר מן החוזה עימה. אולם ישראל חתמה עליו, למרות מחירי כשנודע לטיבור כי דינשטיין קונה כמויות נפט כאלו במחיר של 17 דולר, חשב כי שוב צפויה עליית־מחירים גדולה, וקנה לעצמו כמויות גדולות של נפט באותו מחיר. אלא שהיה זה מחיר־השיא שאחריו החלה ירידה לרמה של 11 דולר לערך, וטיבור הפסיד כסף רב דווקא באותו רגע שבו היה יקוק נואשות לכל פרוטה, לכיסוי הפסדי עיסקת רומא.